

*Αντάρεμα, ὁ ἰδ.: Ποίημ.

Δρασκελῶντας σὰν ἀγρίμι μὲ γροῦξιά κι ἀνταρεμὸ
τρέχει ὁ Χάρως μακελλάρις ματωμένος . . .

ἀντάρευτος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀδάρευτος Σῦρ.

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. *ἀνταρευτός < ἀνταρεύω ἀναβι-
βασθέντος τοῦ τόνου καὶ νομισθέντος τοῦ ἀρκτικοῦ α ὡς
στερητ. Ἰδ. ἀ- στερητ. 2α.

*Ακίνητος: Εἶν' ἀδάρευτο τ' ἄστρο τῆς τραμονδάνας.
Συνών. ἀκίνητος 1.

ἀνταρεύω Ἡπ. Σκῦρ. — Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Δημητρ.
ἀνταρεύον Ἡπ. (Ζαγόρ.) ἀνταρεύον Εὐβ. (Κύμ.) ἀδαρεύω
Κεφαλλ. Πελοπν. (Μάν.) ἄδαρεύω Ἄνδρ. Μέσ. ἀνταρεύο-
μαι Βιθυν. (Κατιρ.) Κοινπλ. Πελοπν. (Βούρβουρ. Βυτίν.
Καλάβρυτ. Μεσσ. Σουδεν. Τριφυλ. κ.ά.) — Λεξ. Αἰν. Βυζ.
ἀδαρεύομαι Λευκ. Πελοπν. (Οἶν. Τρίκκ.) Προπ. (Κύζ.)
ἀνταρεύομαι Πελοπν. (Μαζαίικ.) ἀδαρεύομαι Πελοπν.
(Λακων.) ἀδαρεύομαι Θράκ. (Αἰν.) Σάμ. Σκόπ. ἄνταρεύ-
ομαι Σίφν.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀντάρα. Τύπ. ἀνταρεύω (θορυβῶ)
ἐν Διγεν. Ἀκρίτ. στ. 947 (ἐκδ. Hesselings) ἐν Λαογρ.
3 (1911) 580.

Α) Ἐνεργ. 1) Ταράσσω τινά, ἐμβάλλω εἰς ἀνη-
συχίαν τινά Ἄνδρ. Κεφαλλ. Πελοπν. (Μάν.) κ.ά. — Λεξ.
Μ. Ἐγκυκλ.: Μᾶς ἀδάρευε μὲ τὸ τηλεγράφημά του Κεφαλλ.
Ἦρθεν αὐτὸς καὶ μᾶς ἀντάρευε Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Ἠδάρευες
τὸν κόσμον μὲ τοῖς φωνέσ σου Ἄνδρ. 2) Ἐνεργ. καὶ μέσ.
κάμνω θόρυβον, θορυβῶ Εὐβ. (Κύμ.) Λευκ. Πελοπν.
(Βούρβουρ. Λακων. Τριφυλ. κ.ά.) — Λεξ. Αἰν. Μ. Ἐγκυκλ.:
Μὴν ἀνταρεύης τόσον πολὺ νὰ μὴ μοῦ ξυπνήσης τὸ παιδί
Κύμ. Μὴν ἀνταρεύης, κάθισε καλὰ Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Ἀκουσα
κι ἀδαρευόσαστε Λακων. Γιὰ μὴν ἀνταρευόστε ν' ἀκούσωμε
ποιὸς εἶναι Πελοπν. Τὴν ἀκούω κι ἀνταρεύεται, φαίνεται πὼς
συγνυεῖται Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. || Ἄσμ.

Σὰ θάλασσ' ἀδαρεύεται, σὰ κῦμα δέρν' ὁ νοῦς τση

Λευκ. 3) Περιπλέκω τινά εἰς τι Ἡπ.: Θὰ τὸν ἀντα-
ρέψω. Συνών. μπερδεύω.

Β) Μέσ. 1) Κινοῦμαι ζωηρῶς Σίφν.: Μέσ' ὅς τὸ
σπίτι ἄνταρεύεται ὁ δεῖνα. 2) Κραυγάζω Πελοπν. (Βυτίν.
Καλάβρυτ. Μαζαίικ. Σουδεν. Τρίκκ. κ.ά.): Τί ἀδαρεύεται
πάλη αὐτός; Τρίκκ. Μὴν ἀνταρεύσαι ἔτσι! Μαζαίικ. 3)
Φλυαρῶ Πελοπν. (Βυτίν.): Μὴν ἀνταρεύσαι καὶ δὲν ἠξέρεις
τί λές. 4) Φιλονικῶ, ἐρίζω Πελοπν. (Μαζαίικ. Μεσσ.
Οἶν. Τρίκκ. κ.ά.) — Passow Carm. popular. 351,2: Μὴν
ἀνταρευόσαστε Μεσσ. Ἀδαρευτήκαμε Τρίκκ. || Ἄσμ.

Ἔνα πουλλὶ θαλασσινὸ κι ἄλλο πουλλὶ βουνήσιον
μαλώνει κι ἀνταρεύεται καὶ λέγει τοῦ βουνήσιον

Passow ἐνθ' ἄν. 5) Ταράσσομαι Κεφαλλ. Σάμ. — Λεξ.
Βυζ.: Ἀδαρευτήκαμε χωρὶς λόγο Κεφαλλ. Ἀδαρεύ'κα σὰν
ἄκ'σα τοῦ βρόδου Σάμ. 6) Δεικνύω ἐνεργητικότητα
Βιθυν. (Κατιρ.) Προπ. (Κύζ.) — Λεξ. Αἰν.: Ἀνταρέψον δὰ
κοιμάτι Κατιρ. 7) Προσπαθῶ, ἐπιχειρῶ Σκόπ.: Τί
ἀδαρεύει νὰ κάν'ς; Σκόπ. 8) Δεικνύω ἐπιθυμίαν Κωνπλ.:
Ἀνταρεύτηκε κι ὁ γέρως νὰ ἴθῃ πεζὸς μαζί μας. 9) Ἀνα-
μειγνύομαι, περιπλέκομαι Ἡπ. (Ζαγόρ. κ.ά.) Κεφαλλ.:
Ἀνταρεύτηκαν στήν προξενιά πολλοὶ ἄνθρωποι Ἡπ. Ὅσ' αὐτὴ
τὴ δ'λαῖα ἀνταρεύκαν πουλλοὶ Ζαγόρ. || Φρ. Ἀδαρευμένη
δουλειά (περίπλοκος ὑπόθεσις. Συνών. φρ. μπερδε-
μένη δουλειά) Κεφαλλ. 10) Καλύπτομαι ὑπὸ ὁμίχλης
Θράκ. (Αἰν.) Συνών. ἀνταρώνω. 11) Καλύπτομαι

ὑπὸ ἀχλύος, θαμβώνομαι, ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν Θράκ. (Αἰν.)
Συνών. θαμπώνω.

Πβ. ἀνταρίζω.

ἀνταρίζω πολλαχ. ἀδαρίζω Κρήτ. ἀνταρίζον
Ἡπ. (Ζαγόρ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Καλοσκοπ.) ἀδαρίζον
Θράκ. (Αἰν.) ἄνταρίζον Μακεδ. ἄδαρίζω Θράκ. (Σαρεκκλ.)
Μέσ. ἀνταρίζομαι Νίσυρ. ἀδαρίζομαι Λέσβ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀντάρα.

Α) Μετβ. 1) Συνταράσσω, προκαλῶ ἀνησυχίαν,
ἀναστάτωσιν, τρόμον πολλαχ.: Μὴν ἀνταρίζης τὸ παιδί.
Ἀνταρίστηκε ἡ γειτονιά ἀπὸ τὸ φοβικὸ ποῦ ἔγινε. Οἱ κόττες
εἶδαν τὸ σκύλλο κι ἀνταρυστήκανε πολλαχ. Ἐρχονται
σιγμὲς ποῦ ἡ ψυχὴ τῆς ἀγορεύει κι ἀνταρίζεται ΚΧατζο-
πούλ. Πύργ. Ἀκροπότ. 24 || Ἄσμ.

Οἱ κάμποι ἀνταρίζονταν, τὰ πέλαγα βογγοῦσαν

Ἡπ. — Ποίημ.

Τί εἶναι τὸ κακὸ ποῦ ἀντάρισε τὰ Γιάννενα τὸν κάμπο;
ΚΠαλαμ. Βωμ. 94.

Χτυπεῖται κατακέφαλα, ξυπνᾷ ἀνταρυσμένη

ΕΣτρατοῦδ. Κρητικ. ἐμπνεύς. 51. 2) Προξενῶ βλάβην
εἰς τι, καταστρέφω Στερελλ. (Αἰτωλ.): Τὸν ἀντάρισαν
τὸν κῆπον. Θὰ σὶ ἀνταρίσων, κάμι καλὰ. β) Θρυμ-
ματίζω Στερελλ. (Αἰτωλ.): Τ'ς ἀντάρισαν τὸν κιφάλ'.

γ) Φονεύω Στερελλ. (Αἰτωλ.): Θὰ σὶ ἀνταρίσων. 3)
Καθιστῶ τι ὁμιχλώδες, ζοφερόν πολλαχ.: Θὰ τ' ἀνταρίσῃ
τὸ σπίτι ὁ καπνός. Καὶ ἀμτβ. καθίσταμαι ὁμιχλώδης,
ζοφερός: Ἀντάρισε τὸ σπίτι πολλαχ. Τὸ β'νὸ ἀντάρισε
Ἡπ. (Ζαγόρ.) Ἀδαρυσμένος καιρός Κρήτ. κ.ά. || Ἄσμ.

Ἀνταρίσανε τὰ βουνά, συννέφιασαν οἱ κάμποι

Ἡπ. — Ποίημ.

Κοιμήσον καὶ γιὰ σένα κλώθ' ἡ μοῖρα σου

ὅς τ' ἀνταρυσμένο ἐπάνου, ὅς τὸ ψηλὸ βουνὸ

ΚΠαλαμ. Τραγοῦδ. Πατρ. 6.

Β) Ἀμτβ. 1) Εὐρίσκομαι ἐν τρικυμιώδει κατα-
στάσει, ἐπὶ θαλάσσης σύνηθ.: Ἡ θάλασσα ἀντάρισε. Θά-
λασσα ἀνταρυσμένη πολλαχ. || Ἄσμ.

Ἡ θάλασσα ἀντάρισε καὶ τ' εἶν' ὁ ἀνταρυσμός της;

Κωνπλ. — Ποίημ.

Ἐρωτα, ποῦ μ' ἐβύθισες ὅς αὐτὰ τ' ἀγριεμένα,

τ' ἀνταρυσμένα πέλαγα, ἔλα νὰ μ' ὁρμηγένης

ΣΠερεσιάδ. Σκλάβ. 83. 2) Θαμβώνομαι Μακεδ. Θράκ.
(Σαρεκκλ.) — ΑΒαλαωρ. Ἔργα 2,172: Ἀντάρισαν τὰ μά-
τια μ' Σαρεκκλ. || Ποίημ.

Βαρὲ ἀπαράζει φοβερὴ ὅς τὸ χέρι τοῦ Λαμπέτη

ἡ κάρα τ' Ἀστραπόγιαννου, τὸ μάτι ἀνταρυσμένο

τοῦ σκοτωμένου τρεῖς φορὲς ἀνεβοκατεβαίνει

καὶ βασιλεύει σκοτεινὸ

ΑΒαλαωρ. ἐνθ' ἄν. Συνών. θαμπώνω.

Πβ. ἀνταρεύω.

ἀντάρισμα τό, Παξ. — ΜΤσιριμῶκ. Ἐκ βαθ. 68
ΚΠαρορ. Κόκκιν. τραγ. 49.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀνταρίζω.

1) Ταράχῃ, θόρυβος Παξ. — ΚΠαρορ. ἐνθ' ἄν.: Ἦρθαν
ἀπὸψε νὰ μᾶς κλέβουνε τσοὶ κόττες, ἀπάνω ὅς τὸ ἀντάρισμα
δὲν ξεφύγανε κι ἀνεβήκανε ἄνω ὅς τὴν ἐλαῖα Παξ. Μέσα
ὅς τὸ σπίτι ἀκούγεται κάποιο ἀντάρισμα, ἔπειτα οὐρνε κάθε
θόρυβος ΚΠαρορ. ἐνθ' ἄν. Συνών. ἀνταρυσμός.

2) Μεταφ. ζόφος, σκοτεινίασμα ΜΤσιριμῶκ. ἐνθ' ἄν.:
Ποίημ.

Νοιώθω τοῦ χινόπωρου τὴν ἀνταρυσίλα,

καταχνιά κι ἀντάρισμα καὶ ψυχῆς μαυρίλα.

